

Valtuustokysymys TE-palveluiden siirtymisestä kunnille

Valtuustokysymys valmistelusta koskien TE-palvelujen järjestämisvastuun siirtymistä kunnille Työllisyys- ja elinkeinopalvelujen järjestämisvastuu siirretään valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen. TE24-uudistuksen tavoitteena on tuoda työvoimapalvelut osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia työvoimapalveluja. Uudistuksen myötä valtiolta siirtyy kunnille vuoden 2025 alusta noin 100 erilaista TE-toimistojen, ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen palvelua ja tehtävää. Rakennemuutoksella on vaikutuksia lakisääteisiin viranomaistehtäviin, toimintaympäristöön, kumppanuuksiin ja palveluihin. Näiden lisäksi uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien talouteen ja sen ennakkointiin.

Uudistuksen myötä nykymuotoiset TE-toimistot lakkautetaan ja toimistojen henkilöstö siirtyy kuntien palvelukseen liikkeenluovutuksella ns. vanhoina työntekijöinä. Tämän hetken arvion mukaan Espoon ja Kauniaisten muodostamalle työllisyysalueelle siirtyisi henkilöstöä TE-uudistuksen myötä noin 240.

Työvoimapalvelujen järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Siirtyvien työvoimapalvelujen osalta yleiskatteisia valtionosuuksia maksetaan kunnan työikäisen väestön (18-64 -vuotiaat) sekä työttömien määrän perusteella. Työttömien määrä lasketaan laajan työttömyyden perusteella, jolloin mukaan lasketaan myös työvoimapalvelujen piirissä olevat työttömät sekä palkkatuella työskentelevät. Näiden uusien valtionosuuskriteerien lisäksi vieraskielisyyden perusteella kohdennetaan työttömien kotoutumiskoulutuksen kustannuksia vastaava rahoitus. Kunnan vastuu työttömyysturvasta aikaistuu nykyisestä ja yksittäisen kunnan rahoitusosuus muuttuu sekä työttömien määrän että työttömyyden keston mukaan.

Espoo ja Kauniainen tulevat muodostamaan työllisyysalueen, joten Espoon tulee päättää organisoitumismuodosta vastuukunnan ja kuntayhtymän välillä. Kuntayhtymään liittyvässä valmistelussa on kevään aikana tarkasteltu Omnian roolia TE-palvelujen järjestäjänä ja työvoimaviranomaisena. Osana valmistelua kaupunginhallitukselle on jo esitelty TE-palvelujen järjestämisen analyysia vastuukuntamallin (liikelaitos), kuntayhtymän ja Omnia koulutuskuntayhtymän kautta.

Tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden

- yhdenvertaisesta saatavuudesta
- tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä
- tuottamistavasta
- tuottamisen valvonnasta ja
- viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Viime lokakuussa valtuusto hyväksyi työllisyysalueen muodostamista ja yhteistä toimielintä koskevan yhteistoimintasopimuksen Espoon kaupungin ja Kaunaisten kaupungin välillä. Valmistelu jatkuu joulukuuhun 2024.

Espoolla on TE-uudistuksessa hyvä mahdollisuus kehittää entistä vaikuttavampia työllisyyspalveluita ja siksi valmisteluun on nyt todella panostettava. Ei riitä, että ylletään lain vaatimaan minimiin, vaan Espoon tulisi pyrkiä edelläkävijäksi myös työllisyyspalveluiden järjestämisessä. Lisäksi Espoon erityispiirteet työllisyyden kannalta, kuten korkea osaaminen sekä Keilaniemen ja Otaniemen innovaatioalue, tulisi pyrkiä huomioimaan täysimääräisesti palveluiden toteuttamisessa. Myös muut erityispiirteet, kuten vieraskielisten korkea osuus ja yritysten kova kysyntä osaavalle työvoimalle tulisi ottaa huomioon.

Me allekirjoittaneet kysymme:

1. Missä vaiheessa valmistelu on?

2. Työperäisen maahanmuuton sekä kohtaannon ja työvoiman liikkuvuuden edistäminen vaativat ylialueellisia toimia. Toisaalta kaikilla aloilla on pulaa osaavasta työvoimasta. Miten Espoo varautuu siihen, että osaavan työvoiman saatavuus ei muodostu yrityksille ja Suomen kestäväälle kasvulle esteeksi?

3. Työllisyysalueen tehtävänä on edistää ja edesauttaa työvoiman liikkuvuutta myös työllisyysalueiden välillä (kansallisesti). Miten Espoo aikoo toteuttaa tämän?

4. Espoon työllisyysalueella heikossa työmarkkina-asemassa olevia ovat nuoret ja maahanmuuttajat, joiden työttömyys on pitkittynyt. Erityisesti nuorisotyöttömyyden kehitys on ollut viime aikoina valitettavaa. Millä toimenpiteillä Espoo vahvistaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä?

5. Mikä on ajantasainen arvio Espoon saamasta valtionosuudesta te-palveluihin ja ja työttömyysturvaan pohjautuen VM:n painelaskelmiin ja kuinka hyvin rahoitusmalli tukee TE-palveluiden toteuttamista Espoossa?

6. Miten Espoo aikoo toimia TE-palveluiden järjestämisessä edelläkävijänä muihin työllisyysalueisiin nähden ja ottaa huomioon alueen erityispiirteet (niin haasteet kuin edut)?

7. Miten Espoon työllisyysalueen palveluiden vaikuttavuutta aiotaan mitata ja minkälaisia tulostavoitteita asetetaan?

8. Miten työvoiman saatavuuteen ja yritysten osaavan työvoiman tarpeisiin vastaamiseen aiotaan panostaa Espoon työllisyysalueella?

22.4.2024 Nores Mia ja Vanhanen Joel

Järvenpää Kaarina

Juuti Sini

Havu Isto

Marttila Helena

Värmälä Johanna

Ruoho Veera

Aaltonen Juri

Karimäki Johanna

Savela Sari

Särkijärvi Jouni J.

Sammallahti Tere

Laiho Mia

Laakso Mikko

Stenholm Elena

Thure-Toivanen Tiina

Koponen Noora

Elo Simon

Gästrin Eva-Lena

Ilkko-Ervasti Pauliina

Vehmanen Emma-Stina

Markkula Markku

Lindholm Julia

Laakso Ville

Räf Marika

Ali Habiba

Puntila Päivi